

EWEA

THE EUROPEAN WIND ENERGY ASSOCIATION

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ
TURKISH WIND ENERGY ASSOCIATION

RÜZGAR ENERJİSİ ÇALIŞTAYI **SONUÇ BİLDİRGESİ**

27 MART 2013

ÖNSÖZ

Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği ile ortaklaşa düzenlediğimiz Rüzgar Enerjisi Çalıştayı 27 Mart 2013 tarihinde Ankara Congressium'da düzenlendi. Bu etkinlikte ülkemizin sahip olduğu rüzgar enerjisi gücünü hem yerli hem de yabancı yatırımcılara en iyi şekilde anlatabilmeyi hedefledik. Bu etkinlik Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği Direktörü Sayın Pierre TARDIEU, TBMM

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Sayın Mahmut Mücahit Fındıklı, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız'ın açılış konuşmaları ile konusunda uzman en üst düzeydeki yerli ve yabancı yetkililerin katılımı ile başarıyla gerçekleşmiştir.

Bu Rüzgar Enerjisi Çalıştayında birbirinden değerli 19 konuşmacımız oldu. Türkiye'deki rüzgar enerjisi sektörünü daha ileriye nasıl götürebiliriz, Türkiye rüzgar enerjisi sektörünün Avrupa'daki yerini daha iyi noktalara nasıl getirebiliriz bunları tartıştık.

Türkiye'de ciddi anlamda rüzgar potansiyeli var. Ülkemizde sadece rüzgar yatırımlarının değil rüzgar sanayisinin de gelişimine katkıda bulunmamız gerekiyor. Şu anda Türkiye, 11 GW mevcut proje stoku ve ulusal hedefi 2023 yılında 20 GW olan rüzgar enerjisi kapasitesi ile Avrupa'daki en önemli rüzgar pazarıdır. Türkiye'nin kendi bölgesinde bir enerji üssü haline gelmiş olması, Türkiye'deki yatırım fırsatlarının şekillenmesinde önemli rol oynayacaktır.

Sayın Bakanımız Taner YILDIZ başta olmak üzere, tüm katılımcılarımıza verdikleri destekten dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Saygılarımızla,

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ (TÜREB)

Mustafa Serdar ATASEVEN

Yönetim Kurulu Başkanı

Mustafa Serdar ATASEVEN, TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye artık Avrupa'da bir rüzgar oyuncusudur. Son 4 yıla baktığımızda ortalama 500 MW bir rüzgar santrali devreye aldık. Bu artık Türkiye'de sürdürülebilir bir rüzgar sektörü olduğunun geçmişteki bir kanıtı, gelecekteki kanıtı ise TEİAŞ tarafından açıklanan ve her yıl ilave olarak Türkiye'nin gelişimine bağlı olarak 1000 MW'lık bir rüzgar kapasitesinin açıklanabileceği ve yapılamayan kapasitenin de o yılın kapasitesine ilave edilebileceğidir. Elbette 2023 hedefine ulaşabilmemiz için her yıl 500 MW'tan fazla rüzgar enerjisi santralini

devreye almamız gerekir. Tüm sektör paydaşlarının bakanlığımızın enerji komisyonumuzun ve EPDK'nın destekleri inanılmaz. Sizlerle birlikte gerek yerli gerekse yabancı yatırımcılarımız ile birlikte bu 500 MW'lık yıllık kapasiteyi en az 2023 hedefleri için bu yıldan itibaren 1800 MW'lara çıkartmamız gerekir.

Mahmut Mücahit Fındıklı, TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı

Sayın Bakanımızın hazırlamış olduğu kanun tasarısı meclisten geçti. Cumhurbaşkanımız da onayladı. Önümüzdeki 10 yıl içerisinde sektörün bütün taleplerini aşağı yukarı %95 oranında karşılayabilecek bir kanun gerçekleştirdi. Burada küçük HES'ler, 1 MW'lık lisanssız elektrik üretim ve teşviklerle alakalı bütün düzenlemeler gerçekleşti. Üç konuyu önümüzdeki günlerde Sayın bakanımızın riyasetinde gündemimize almamız gerekir. 2020 hedefi itibariyle 20000 MW'a rüzgarda çıkmayı düşünüyoruz. Biz bunu gerçekleştirebiliriz. Ancak çıkardığımız bütün bu kanunlarla birlikte, bu kanunları yürütebilecek yönetmeliklerin çok sade ve net olmasında fayda var. Bunun için önümüzdeki dönemde Sayın bakanımızın emri ile bir komisyonun oluşup bunun üzerinde ciddi anlamda çalışmamız gerekmektedir.

1) Verdiğimiz teşviklerin, yerli imalatın uygulanabilir olması, çok sadeleştirmek ve pratik hale getirmek için yönetmeliği bir daha gözden geçirmemiz gerekir.

2) Bugün bir rüzgar santrali kurabilmek için yaklaşık 4-4,5 yıl için bürokrasisiyle uğraşmak zorundayız. 32-33 tane kurumdan belge ve bilgi almak zorundayız. Bizim bu işimizi sadeleştirmemiz gerekir. Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğümüz aynı zamanda proje üretim ofisi gibi de çalışıp projeleri tamamlayabilir. 32 kurumdan tek ofis haline gelmemiz gerekir ve yatırımcı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne gittiğinde bütün ikbal olmuş bir dosyaya parasını yatırarak alıyor olması lazım ki 1,5 yılda da faaliyete geçirsin. Buradaki süreci bizim hızlandırmamız gerekir.

3) Biz 1 MW altındaki tesislerin de hızla faaliyete geçmesini istiyoruz. Ama onunda yönetmeliğinin hazırlanması gerekir. Eski yönetmeliğe göre lisanslılar hangi kapıdan geçiyorsa, lisanssızlarda aynı kapıdan geçiyor. Dolayısıyla lisanssız üreticinin, küçük yatırımcının bu kadar bariyerden atlama şansı olmuyor. Neticede bir bıkkınlık geliyor, moral bozukluğu oluyor.

Bakanlığımızın stratejisi itibariyle hedeflerimiz doğru, yolumuz doğru, ama biraz bürokratik alanda da gaza basacak tedbirleri almamız gerekir. Sayın bakanımızın riyasetinde talimat olursa bunların yönetmeliklerinin de çok pratik hale gelmesi kanun ve stratejinin amacına ulaşmasına hizmet edecektir.

Taner Yıldız, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının gücünün arttırılması açısından böyle bir toplantının düzenlenmiş olması bu kültürün yerleşmesi gerek rüzgar gerekse diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının mutlaka daha fazla hayatımızda yer alması açısından memnuniyet vericidir.

Türkiye şu anda mevcut haliyle her ürettiği elektriğin ¼ ünü ki bu Avrupa Birliği üyelerinin ortalamasından daha fazladır, yenilenebilir enerji kaynaklarıyla beraber üretiyor. Yani su, rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle gibi enerji kaynaklarının oranını Türkiye'nin büyüme hızıyla beraber aynı oranda arttırmak istiyoruz. Çünkü Türkiye'nin büyüme hızı kurulu güçte 2012 yılında %8.1'ler civarında oldu. Bu çok büyük bir rakamdır. Şu anda bazı ülkelerde bunun sabit kaldığını düşünürsek 1 yıl için böyle bir rakamın çok değerli ve önemli olduğunu takdir ederiz.

4150 MW'lar civarında kurulu gücümüzde artış oldu. Uluslararası enerji ajansının ve Dünya Enerji Konseyinin raporlarında 2035 yılı ve 2050 yılı hedefleri var. Bu hedeflerin daha çok OECD ülkelerin dışındaki ülkeler tarafından gerçekleştirileceğini görüyoruz. Özellikle Çin ve Hindistan gibi ülkelerin şu anda kömürden daha fazla artış oranıyla beraber rüzgar enerjisine geçiyor olması önemli. Burada iki tane önemli faktör var.

1) Sektörü hangi kurallarla beraber sübvansiyon edeceğiz? Sektör kendi ayakları üzerinde durabiliyor mu, yoksa sürekli desteklenmek durumunda mı?

2) O ülkenin kaynağının gelirini kimler alacaklar, teknoloji sahipleri mi, yatırımcılar mı, o ülkenin vatandaşları mı ?

Biz Türkiye'de kurduğumuz sistemle her üçünün de yararlanabileceği bir ortam oluşturduk. Öyle ülkeler var ki 50 milyar € civarında yalnızca yenilenebilir enerji kaynakları sübvansiyon için fon ayırabiliyorlar. Ekonomiler globalleşiyor ve şu anda global krizin tehdidi altındaki bu ekonomiler enerji ile aldıkları kararları tekrar gözden geçirmeye başladılar. Türkiye bu anlamda aldığı kararların arkasında ve uluslararası yatırımcıya da bu mesajını sürdürebilir halde vermeye devam ediyor. Türkiye'de şu anda yıllık 500 MW civarında rüzgar enerjisi devreye giriyor. Bu rakam daha da arttırılmalıdır. Bu kanun 3 temel değişiklik getiriyor. Bunlardan bir tanesi 1 ay içerisinde o projeleri iade etmeleri halinde (3000 MW - 4000 MW civarında olmasını tahmin ediyoruz) gerçek yatırımcı oranı daha da arttırmış olacak. 11000 MW'lar civarında şu anda portföyümüz var. 2400 MW' lar civarında gerçekleşme olduğunu kabul edersek en az 2500-3000 MW civarında da bu projelerini iade etmesini beklediğimiz yatırımcılar olacak. Bu şu demektir; yeni ve gerçek yatırımcılar ortaya çıkacaktır. Bu lisanların ticaretini engelleyecektir. KW/h başına aldığımız bu rakamın MW'lar civarında olmasını istemişti yatırımcılarımız onu da gerçekleştirdik ve 3 yıl içerisinde ödenecek olan bu paranın kendileri için daha tutarlı olduğunu söylemişlerdi. Bu kanun tasarısını oluştururken özel sektörle, sivil toplum örgütleriyle ve sektörün bütün paydaşları ile beraber hazırladığımız için onların böyle bir isteklerinin de makul olduğunu hep beraber görmüş olduk.

180 tane yatırımcıyla Türkiye'nin bütün rüzgar enerjisini 2023 yılına kadar 20000 MW'lar civarında gerçekleştirilebilir. Çevreye rağmen değil çevreyle beraber gerçekleştirdiğimiz projeler bunlar. 10 yıllık alım garantimiz devam ediyor. Kendileri serbest piyasaya satmıyor olmaları halinde bizler ürettikleri enerjiyi 10 yıl boyunca dediğimiz tarifeden alacağız. Özellikle yerli yatırım tarafından bunlar yapılıyor oluyorsa onlara artı verdiğimiz teşvikler var bunun da Türkiye'de ki yerli yatırım açısından son derece önemli olduğunu belirtmek gerekir.

1.OTURUM : Rüzgar Enerjisinde Yasal Çerçeve

“Rüzgar enerjisinde yasal çerçeve “ Oturumuna Sayın Mustafa Serdar ATASEVEN oturum başkanlığı yapmıştır. Sayın Ayhan GÖK, Sayın Arif GÜNYAR, Sayın Pierre TARDIEU konuşmacı olarak katılmışlardır.

Bu oturumda Avrupa’daki mevcut durumdan bahsedilmiştir. Sanayinin içinde bulunduğu durumu bir takım istatistiksel bilgileri Sayın Pierre TARDIEU bizimle paylaşmıştır. Bir takım bariyerler söz konusu, şebekeye erişim gibi bununla birlikte prosedür açısından idari bir takım engeller var. Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği’nin 60 ülkeden 70-100 üyesi vardır. Türbin üreticileri ve farklı alanlardan sektör içerisinde üyeleri bulunmaktadır. Avrupa’da kurulu güç kapasitesi 2000 yılında 13 GW ile başladı. 2012’nin sonu itibariyle de 106 GW’a çıktı. 2011’den 2012’ye kadar ise %12’lik bir artış yaşadı ve şuan itibariyle Almanya İspanya, Birleşik Krallık ve İtalya en yüksek kapasiteye sahip olan ülkelerdir. 2012’de rekor kırdılar. İsveç, Finlandiya gibi ülkelerde özellikle Almanya dahil olmak üzere önemli gelişmeler oldu.

Off-Shore içinde bir rekor kırıldı. 2012 yılında 1166 MW kurulu kapasite oldu. Avrupa Birliği ortalamasına bakacak olursak toplam tüketimin % 7’si rüzgar enerjisinden karşılanıyor.

Türkiye’deki rüzgar enerjisi sektörünün sıkıntılarından bahsedecek olursak; 2005 yılında Yenilenebilir Enerji Kanunu çıktıktan sonra 2013 yılına geldiğimiz bu dönemde bazı sıkıntıların devam etmesi bazı yatırımcıların ciddi derecede önünü tıkkıyor.

Rüzgar Türkiye için çok önemlidir. Çünkü biz enerji konusunda dış dünyaya çok bağımlı bir ülkeyiz. Rüzgar enerjisini keşfetmekte biraz geç kaldık. Bu açığı kapatmakta kararlı bir toplum var. Rüzgar sektöründe biraz daha iyi bir seviyeye gelmek için çok ciddi kararlı siyasi bir otorite gerekiyor. Danimarka elektriğinin önemli bir kısmını rüzgardan elde ediyor. Avrupa Birliği toplam 106000 MW'lık portföye ulaşmış durumdadır. Türkiye 2005 yılında kanun çıkardıktan sonra bugün geldiğimiz nokta 2400 MW'tır.

Teşvik sistemiyle ilgili;

Bu enerji türünün sektörün gelişmesi için iyi bir teşvik sistemine ihtiyacı var. 10 yıllık teşvik süreleri şuan belki makul duruyor fakat bunun biraz daha arttırılması gerekiyor. Bugünkü rüzgar enerji projelerine baktığınız zaman geri dönüşüm süresi 8-10 yılı bulmaktadır. Taban fiyatlarının düşük olması kredi masraflarının ciddi anlamda yükselmesine sebep oluyor. O açıdan 10 yıllık teşvik süresinin makul bir seviyede yükseltilmesi düşünülebilir.

Yerli üretim katkı payı ile ilgili mevzuat yaklaşık 3 sene önce çıktı. Önce %100 olan yerli üretim oranının daha sonra % 55'e indirilmesi sıkıntıları aşmakta yardımcı olmadı. Bazı türbin üreticileri Türkiye'de hem kuleyi üretiyor hem de kanat üretmeye başladı. Fakat sanayi odasından alınan yerli üretim sertifikası yerli katkı payından faydalanmayı sağlamıyor.

Sayın Ayhan GÖK'ün Çözüm Önerisi; Türbinin % 55 ini ürettiğimiz takdirde yaklaşık 3.7 dolar/cent ek katkı payı alıyoruz. Bunun 2 dolar/cent 'e indirilmesi gerekir. Türbin üreticisi Türkiye'de üretim tesisini kursun, Türkiye'de assembling dediğimiz montaj tesisini kursun. Bu şekilde hem istihdam sağlarız hem de bu sektörün çok kısa bir dönemde (yaklaşık 2-3 yıllık bir dönemde) yan sanayisinin de Türkiye'de oluştuğunu görmüş olacağız. En yeni türbin üreticisinin geçmişinde 10-15 yıllık knowhow tecrübesi var. Şimdi biz türbin üretmeye kalksak an aşağı 5-6 yıl uğraşırız. Sonra sertifikasyonu ile kredibilitesiyle uğraşırız. Yeni üretilen bir türbin için kredi bulmakta zorlanıyoruz. İzinler konusunda ciddi sıkıntılar var. Yatırımcı şirket olarak 20-30 kamu kuruluşuyla muhatap olmaksızın bunun tek bir çatı altında toplanması daha memnun edecek. Bu konuda bir komisyon oluşturup çalışma yapıp sunacağız.

Yeni kanuna göre 500 KW lisanssız elektrik üretimi 1 MW' a çıkarıldı. Bu hem iyi hem kötü bir konudur. 1 MW fotovoltaik solar sektöründe bazı özel girişimcilerin işine yarayacak bir konudur. Rüzgarda bu konuda 50 MW'ı aşamayız. Bugün piyasada 1 MW'lık türbin dahi kalmadı bunu görüp bir şekilde düzeltmemizin yollarına bakmamız lazım.

2. OTURUM: Türkiye’de Rüzgar Enerjisinin Şebeke Entegrasyonu

“Türkiye’de Rüzgar Enerjisinin Şebeke Entegrasyonu” oturumuna Sayın Kemal YILDIR oturum başkanlığı yapmıştır. Sayın Halil ALIŞ, Sayın Murat Becerikli, Sayın Kor ÖZAY, Sayın Kenan HAYFAVİ, konuşma yapmışlardır.

Türkiye Çin’den sonra Dünya’da elektrik enerjisi sektöründe özellikle elektrik enerjisi talebinde dünyada 2. ülkedir. Günümüz dünyasında bir ülkenin sürdürülebilir kalkınma hamlelerini gerçekleştirmesi ve toplumsal refahını yükseltmesi için temel faktörlerden bir tanesi enerjidir. Özellikle de elektrik enerjisidir. Sürekli artan nüfus ile şehirleşme ve sanayileşme olgularının yanı sıra içinde bulunduğumuz bilgi çağında sürekli gelişmekte olan teknolojiye olan gereksinimlerinin de artmasıyla bu kritik güce olan ihtiyaç her geçen gün biraz daha büyümektedir. Ülkemizde sanayinin temel girdileri arasında yer alan enerji sektöründeki büyüme rakamları gelişmiş ülkelerinkine kıyasla oldukça yüksektir. Özellikle son 10 yılda Türkiye elektrik ve doğalgaz tüketim artış oranları bakımından Avrupa’da birinci, dünyada ise Çin’ den sonra 2. büyük ülkedir. Ülkemiz de her geçen gün artan bu enerji talebini karşılamak üzere ortaya konulan Türkiye’nin enerji politikasının temel hedefi ekonomik büyümeyi ve sosyal gelişmeyi destekleyecek şekilde güvenilir ve yeterli miktarda enerjiyi çevreyi korumaya yönelik önlemlerle ekonomik koşullarda ve yerli kaynaklar kullanarak tüketime sunmaktadır. Sürdürülebilir, güvenilir, ucuz, ekonomik olacaktır. Bunların dördünü birden yapmak oldukça zor. İyi bir optimizasyon gerekiyor. Bu sektör için en önemli kaynaklardan bir tanesi finans diğeri insan kaynağıdır.

Önümüzdeki dönemlerde ihtiyaç duyulan üretim tesisi yatırım miktarı arz-talep dengesine göre şekillenecektir. Kamunun buradaki görevi gözetim ve denetim faaliyetlerini etkin bir şekilde yerine getirerek arz güvenliği ve kamu mülkiyetindeki tesislerin özelleştirmesi yönündeki adımlarının ivme kazanması ile birlikte yatırım ortamını iyileştirmeleri gerekir. Piyasa faaliyetlerinde karar verme sürecinin temelini talep tahmini oluşturmaktadır.

Elektrik enerjisi talebi temel olarak ekonomik büyüme nüfus artışı ve kentleşmenin yanı sıra enerji verimliliği uygulamaları ve iklim değişikliğinden kaynaklanan etkenlere bağlı olarak da zaman zaman değişmektedir.

Elektrik piyasası şebeke yönetmeliği ve elektrik enerjisi talep tahminleri hakkındaki yönetmelik hükümlerince Türkiye elektrik enerjisi talep tahmini bölgesel bazda dağıtım şirketleri tarafından yapılan talep tahminlerinin birleştirilmesi sonucu elde edilmektedir. Ekonomik krizin etkileriyle birlikte 2008 Ekim ayında başlayan 2009'un 2. yarısına kadar devam eden ekonomik kriz nedeniyle talepte yaşanan daralma muhtemel arz güvenliği sorununu o dönemde ötelemiştir. Büyüme ile orantılı olarak enerji tüketim ve talep tahminlerinde paralellik görülmektedir. Avrupa'daki büyümeye baktığımız zaman 2030 yılına kadar 0.5'lik bir büyüme bekleniyor. Gerçekleşenlere baktığımız zamanda 0.4 civarındadır. Türkiye'de ise ortalama %5'lik bir büyüme ve ona paralel olarak enerji talebinde de artış beklenmektedir. Biz frekans olarak Avrupa birliği ile aynı kalite standartlarını yakalamış durumdayız. Ancak sürekli yatırımların artması nedeniyle sürekli çaba göstermemiz gerekiyor.

3.OTURUM: Yenilenebilir Enerji Konusunda Türkiye'nin Jeopolitik Önemi

“Yenilenebilir Enerji Konusunda Türkiye'nin Jeopolitik Önemi” oturumunda Sayın Pierre TARDIEU oturum başkanlığı yapmıştır. Bu oturumda Sayın Yusuf YAZAR, Sayın Ronald STEENBLIK, Sayın Joachim MONKELBAAN konuşma yapmışlardır.

Birincil enerji açısından dışa bağımlılığımız %70'lerin üzerindedir. Elektrikte bu biraz daha düşük çünkü yerli kaynaklara dayalı elektrik üretimimiz az değildir. Özellikle geleneksel olarak hidroelektrik üretimimiz belli bir noktayı aşmış durumda ama ona rağmen elektrik üretiminde çok yüksek oranda doğalgaz kullandığımız için ki ithal ettiğimiz doğalgazın yarısından fazlasını elektrik üretiminde kullanıyoruz, % 60'lara yakın oranda elektrik üretiminde dışa bağımlıyız. İster birincil enerji açısından bakalım ister elektrik üretimi açısından bakalım bu çok sürdürülebilir çok seyirci kalınabilir bir durum değildir. Türkiye hidrokarbon kaynakları açısından zengin değildir. Zengin olduğumuz kaynaklar yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Biz yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik için bir alım garantisi ve sabit bir fiyat verdik. 2010 yılında bu yasa iyileştirildi. 2005 yılında çıkarılan yasayı başka politik tedbirlerle desteklendi. Bunlardan birisi 2009 yılında yayınlanan enerji güvenliği stratejisi belgesiydi.

En önemli hedeflerden birisi 2023 yılı itibariyle elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payının minimum % 30 olmasını sağlamaktır. Rüzgar enerjisinden üretilen elektriğin payını toplam kurulu güç içerisinde belli bir yere çıkarmak hedeflenmiştir.

4.OTURUM: 2030 Yılında Türkiye’de Enerji Kaynaklarının Dağılımı

“2030 Yılında Türkiye’de Enerji Kaynaklarının Dağılımı” Oturumuna Sayın Süreyya Yücel ÖZDEN oturum başkanlığı yapmıştır. Bu oturumda Sayın Stephane BOURGEOIS, Sayın Barış SANLI, Sayın Necati YAMAÇ, Sayın Mustafa Özgür BERKE konuşma yapmışlardır.

Enerji sektöründe ne tür bileşenler olacaktır, hangi kaynaklar olacaktır, veya olmalıdır. Ne gibi önlemler alalım ki enerji mixine ulaşalım? Ulaşamazsak da bize getireceği sorunlar neler olacaktır ? Türkiye olarak hangi önlemleri alabileceğimiz şeklinde konuşmalar olmuştur bu panelde.

Toprak ve su yaşamak için gerekliyse enerjide kalkınmak için gereklidir. Türkiye yoğun bir biçimde ekonomik ve sosyal kalkınmasını tamamlama çabaları gösteriyor. Bu gayretleri hedefe ulaştıracak tek etken enerjidir. Ama enerji sektörüne yakından baktığımızda çok hızlı bir talep artışı var. Gerek birincil enerji kaynaklarına gerekse elektrik enerjisine. Birincil enerji kaynaklarının sağlanması bakımından %70’leri aşan bir oranda dışa bağımlı bir ülkeyiz. İkincil enerji olarak elektrik enerjisi üretiminde de dışa bağımlı olan kaynaklarımız %58 oranındadır. Bu açığı kapatmak istiyoruz. Dışa bağımlılık hızlı talep artışı yüksek yatırım gereksinimi enerji sektörümüzün önemli özellikleri olarak kendini gösteriyor.

Diğer taraftan dünyada da çok önemli düşünce değişiklikleri ortaya konuyor. Özellikle çevre ve iklim değişikliği konusunda çok önemli toplantılar yapıldı. Dünya genel ısısının 2 derece daha artmaması için neler yapılması lazım ve benzeri gibi teknik kriterler ileriye sürülüyor. Dolayısıyla

iklim değişikliği konusunda uluslararası alanda alınan kararlar, içinde bulunduğumuz dönemde bizi çok fazla sarsmasada önümüzdeki yıllarda özellikle yerli kaynaklarımızın kullanımı bakımından bize engeller çıkarabilecektir. Yerli ve yenilenebilir kaynaklar yönünden önümüzdeki dönemde bu uluslararası kriterler sorunlar yaşayabileceğiz. Bu bakımdan da Türkiye enerji sektörünün genel görünümü içerisinde önemli sorunlardan bir tanesi de budur. Bunun ötesinde dünya çeşitli kriterler geliştiriyor. Ülkelerin enerji sektöründeki başarılarını ölçmek için bunların başında arz güvenliği geliyor. Arz güvenliğinin ötesinde bir de sosyal eşitlik diye bir kavram hızla bu sektörde dünya çapında gelişmektedir. Türkiye'nin 2012 yılına baktığımızda arz güvenliği analizinde söylenmesi gereken en önemli şey şudur: Türkiye'nin en önemli riski mevsimsellik, üretim tarafında da tüketim tarafında da. Tüketim tarafında o kadar ilginç bir mevsimselliğimiz var ki doğalgaza baktığımızda İstanbul yazın 1 tüketiyorsa kışın 7 tüketiyor. 2030'da da daha çok yenilenebilir olacak diyorsak arz güvenliğinin biraz daha riskli bir bölgeye gittiğini bilmemiz gerekiyor. Biraz daha nükleer ve kömür ile çeşitlendirmek zorundayız.

Üretim açısından kömürün arttığını görüyoruz. Kömürün 5 sene sonraki fiyatı şundaki doğalgaz fiyatından daha ucuz oluyor. Dolayısıyla kömürü yatırımcı tercih etmeye devam edecektir.

Türkiye'nin Nükleer enerji yolculuğu çok yeni değildir. 1956 yılında Uluslar arası Atom Enerji Ajansına kurucu üye olmakla başladı. Neredeyse 50 yıla yakın nükleer yolculuk geçmişimiz var. Ancak bu süre içerisinde henüz bir nükleer santralimiz işletme halinde değil. Sebeplerine baktığımız zaman birçok kez uluslar arası nükleer ihalelerine çıkmışız ve iptal etmek durumunda kalmışız.